

Päiväys
15.5.2024

Diaarinumero
1071/03.04.04.04.20/2022

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

15.5.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on 22.5.2024.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 15.5.2024 nro 622/2024, valitus vesitalousasiassa, terassirakennelman ja laiturin pysyttäminen Djupsundetin rannalla, Sipoo

Luvan hakija

Mika Ohtonen

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **15.5.2024 - 24.6.2024**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy 24.6.2024

Datum
15.5.2024

Diarienummer
1071/03.04.04.04.20/2022

OFFENTLIG KUNGÖRELSE

Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett besvärssärende enligt vattenlagen

Dagen då kungörelsen har publicerats på Vasa förvaltningsdomstols webbplats

15.5.2024

Dagen för delfående av beslutet

Enligt 62 a § 3 momentet i förvaltningslagen anses delfäendet ha skett den sjunde dagen efter publiceringstidpunkten.

Dagen för delfående av beslutet 22.5.2024.

Ärende

Vasa förvaltningsdomstols beslut 15.5.2024 nr 622/2024 om besvär i ett vattenhushållningsärende, som har gällt kvarhållande av en terrasskonstruktion och en brygga vid stranden i Djupsundet, Sibbo.

Den som ansöker om tillstånd

Mika Ohtonen

Hur kungörelsen och beslutet hålls offentligt tillgängliga

Denna kungörelse och beslutshandlingen hålls offentligt tillgängliga under tiden **15.5.2024 - 24.6.2024** på Vasa förvaltningsdomstols webbplats på adressen

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/sv/index/forvaltningsdomstolenskungorelser/kungorelsersomgallerbeslut.html#>

Anvisningar för överklagande och besvärstiden

Anvisningar för hur man överklagar finns i den del av beslutet som gäller överklagande samt i den besvärсанvisning som finns som bilaga till beslutet. Besvärstidens sista dag är 24.6.2024

15.05.2024

Dnro 1071/03.04.04.04.20/2022

Asia Valitus vesitalousasiassa

Valittajat Mika Ohtonen [REDACTED], yhdessä

Luvan hakija Mika Ohtonen

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 10.8.2022 nro 235/2022

Aluehallintovirasto on myöntänyt Mika Ohtoselle luvan terassirakennelman osittaiseen pysyttämiseen ja laiturin pysyttämiseen Djupsundetin rannalla kiinteistöllä Klippan 753-432-3-296 Sipoon kunnassa hakemuksen 3.11.2020 ja sen täydennysten mukaisesti siten muutettuna kuin lupamääräyksestä 2 ilmenee.

Hankkeesta ei aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja jäljempänä esitettyjä lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

1. Pysytettävän laiturin on oltava päätöksen liitteen 1 piirustuksen mukainen.

Laiturin pituus rannasta meren suuntaan saa olla enintään noin 17 m ja siinä tulee olla noin 4,5 m:n suuruinen aukko vedenvirtausta varten. Laiturin itään osoittavan L-osan pituus saa olla enintään noin 7 m. Laiturin leveys saa olla enintään noin 1,9 m.

2. Terassirakennelman rannansuuntainen leveys saa olla enintään noin 15 m liitteenä 1 olevasta piirustuksesta ilmenevällä tavalla. Piirustukseen on merkitty vinoviivoituksella alue, jolle ei ole myönnetty lupaa.

3. Pysytettäviä rakenteita on käytettävä siten, että niiden käytöstä aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä.

4. Luvan saajan on pidettävä pysytettävät rakenteet tarkoitustaan vastaavassa kunnossa.

5. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Aluehallintoviraston päätöksen perustelut

Hanke on toteutettu vuonna 2020. Laiturin rakentaminen on ollut tarpeen paikalla aiemmin olleen huonokuntoisen ja rikkoutuneen L-muotoisen laiturin uusimiseksi. Ilmakuvien (www.paikkatietoikkuna.fi/historiallisetilmakuvat) perusteella samalla paikalla on ollut laituri ainakin 1970-luvulta asti.

Rannansuuntaisen terassirakennelman rakentamisen tarkoituksena on ollut tasoittaa kallioista rantaa ja parantaa sen käyttökelpoisuutta. Hakemuksen mukaisena terassirakennelma olisi tarpeettoman suuri ja se muuttaisi rantaa ja maisemaa siten, että se vähentäisi vesi- ja rantamaiseman luonnonkauneutta ja viihtyisyyttä tarpeettomalla tavalla. Kun terassirakennelma toteutetaan lupamääräyksestä 2 ilmenevällä tavalla, hanke sopeutuu vesi- ja rantamaisemaan ja hankkeesta aiheutuvat menetykset pienenevät.

Terassirakennelman osittaisesta pysyttämisestä ja laiturin pysyttämisestä aiheutuu yksityistä hyötyä luvan saajan kiinteistölle Klippan 753-432-3-296, kun kallioisen ranta-alueen virkistyskäyttömahdollisuudet paranevat.

Hankkeesta aiheutuvaa yleistä haittaa rantamaiseman muuttumisena on lisäksi vähennetty määrämällä lupamääräyksessä 3, että rakennelmia on käytettävä siten, että niiden käytöstä aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä.

Esimerkiksi rannan valaistusta tulee käyttää vain tarpeen mukaan. Luvan saaja on lisäksi selostanut hakemuksessaan, että rakennelmat pintakäsitellään siten, että ne sulautuvat väritykseltään paremmin muuhun ympäristöön. Hanke on muutoinkin toteutettava vesilain 2 luvun 7 §:n mukaisesti siten, että vesistölle, vesiluonnolle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa.

Säännöksen mukaan vesitaloushanke on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Hankealue kuuluu Sipoon saaristo -vesimuodostumaan (2_Ss_025).

Rakenteiden osittainen pysyttäminen ei vaikeuta Kymijoen–Suomenlahden vesienhoidon toimenpideohjelman vuosille 2022–2027 suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamista eikä heikennä niiden vaikuttavuutta. Hanke ei myöskään vaikeuta Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa 2022–2027 asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Lupamääräysten mukaan toteutettuna rakenteiden osittaisesta pysyttämisestä yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä

yleisille tai yksityisille eduille koituihin menetyksiin. Siten luvan myöntämisedellytykset ovat olemassa.

Luvan saaja on vastuussa hankkeesta aiheutuvasta edunmenetyksestä. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittajat ovat vaatineet, että hallinto-oikeuden tulee kumota valituksenalainen päätös siltä osin kuin lupaa ei ole myönnetty. Lupa on myönnettävä hakemuksen mukaisesti.

Perustelut

Aluehallintovirasto on myöntänyt vesitalousluvan rakennelmalle siten, että sen rannansuuntainen leveys saa olla hakemuksen mukaisen 28 metrin asemesta ainoastaan 15 metriä. Aluehallintovirasto ei ole huomionnut alueen ja hankkeen erityispiirteitä. Kohteen itäpuolella noin 230 metrin päässä sijaitsee yhteiskäytössä oleva laiturirakennelma, jonka pituus on noin 70 metriä. Lisäksi useiden naapurikiinteistöjen kohdilla on moninaisia laiturirakenteita, jotka vaikuttavat mm. luonnonkauneuteen. Noin 350 metrin etäisyydellä hakemuksen kohteesta länteen sijaitsee Nordkalkin kalkkitehdas, joka vaikuttaa sekä vesi- ja rantamaiseman luonnonkauneuteen että viihtyisyyteen merkittävästi enemmän kuin yksikään muu rakennelma alueella. Valittajien kiinteistö 753-432-3-296 ulottuu yli 100 metrin etäisyydelle rannasta vesialueelle päin, joten rakentamisen vaikutukset kohdistuvat lähinnä heidän itsensä omistamaan alueeseen. On huomattava, että vain harvoilla alueen kiinteistöillä on oma vesialue. Aluehallintoviraston päätöksessä ei ole otettu huomioon tontin erityislaatuista mittavine korkeuseroineen. Päärakennuksen lattiakorko on 7 metriä ja talousrakennuksen 9 metriä merenpinnasta, vaikka etäisyys meren rantaan on vain 30 metriä. Tarve pengertämiseen terassin avulla on ollut välttämätöntä, jotta rantaa voidaan käyttää järkevästi.

Valittajat ovat olleet yhteydessä Sipoon kunnan rakennusvalvontaan laituriterassin rakentamisen mahdollisuudesta jo kiinteistöä ostettaessa. Tuolloin kunnassa todettiin, että laiturin voi rakentaa, eikä siihen tarvita erillistä rakennuslupaa, ja tämä tieto vaikutti tontin ostoon. Alue sinällään oli tuttu valittajille, koska he asuivat aiemmin viereisellä kiinteistöllä [REDACTED].

Suunnittelussa on otettu erityisesti huomioon rannan turvallisuus, luonnonkauneus ja viihtyisyys. Suunnittelun on tehnyt ulkotilojen suunnitteluun erikoistunut arkkitehti ja suunnittelussa on kuultu sekä Sipoon kunnan rakennusvalvonnan edustajaa että naapureita, jotka näyttivät

suunnitelmille vihreää valoa. Sipoon kunnan rooli aluehallintoviraston lupamenettelyssä on jäänyt keskeneräiseksi.

Luvan myöntäminen hakemuksen mukaisin mitoin ei merkittävästi vaikuttaisi vesi- ja rantamaiseman luonnonkauneuteen ja viihtyisyyteen. Päinvastoin vanha kiinteistön länsirajalla ollut kivipaade arkutettuna ja yhdistettynä itäiseen kivipaateen terassirakenteella toisi lisää luonnonkauneutta ja viihtyisyyttä. Mikäli koko terassirakenteelle ei saataisi lupaa, jäisi läntinen kivipaade paljaaksi.

Olemassa olevat kivipaateet ovat erityisen tärkeitä laiturirakenteiden suojana. Arkutettuina ne ovat viihtyisämpiä ja kestävämpiä. Samalla ne antavat näkösuojaa rajanaapureihin ja turvallisuutta uimarantaan. 1940-luvulla rakennettuja paateita ei ole missään vaiheessa vaadittu poistettavaksi, joten niiden arkuttaminen ja yhdistäminen ovat olleet järkeviä ja hyväksyttäviä toimenpiteitä.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Sipoon kunnassa.

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Sipoon kunnalle, Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille ja Sipoon kunnan rakennusviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Asianosaiset, joita asia erityisesti koskee, Sipoon kunta, Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja Sipoon kunnan rakennusviranomainen eivät ole antaneet vastineita

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on lausunnossaan esittänyt, että Maanmittauslaitoksen Kiinteistötietojärjestelmän (KTJ) ilmakuvan perusteella alueella ei yleisesti ole rantakiinteistöjä, joiden luontainen kivinen ranta kasvillisuuksineen olisi kokonaan peitetty puuvuorauksella.

Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta.

Valittajat ovat antaneet vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Asiassa saatu selvitys

Mika Ohtonen on hakenut vesilain mukaista lupaa jo rakennetun laituri- ja terassirakennelman pysyttämiseen kiinteistöllä Klippan 753-432-3-296 Sipoossa. L-muotoinen laituri on rakennettu vanhan laiturin paikalle ja vesi pääsee virtaamaan sen alta noin 4,5 m:n matkalta. Terassirakennelma on rakennettu rannan suuntaisesti koko rannan mittaisena ulottuen kiinteistön länsireunan kivipaateen yli. Rakenteet ulottuvat noin 1,2–1,3 m:n korkeudelle mittaushetken vedenpinnasta. Rakennelman tarkoituksena on parantaa kallioisen ranta-alueen käytettävyyttä virkistyskäyttöön. Kiinteistö sijaitsee Sipoon saariston ja rannikon osayleiskaavan AP-1 alueella. AP-1 tarkoittaa kaavaselostuksen mukaan pientalovaltaista asuinalueita rantavyöhykkeellä ja selostuksen mukaan uudis- ja korjausrakentaminen on sovitettava huolellisesti maisemaan ja kyläkuvaan.

Valittaja on hakemuksen täydennyksessä 14.2.2022 arvioinut, että hanke parantaa ja kaunistaa maisemaa. Rantaterassi sijoittuu kallion päälle kohtaan, jossa se katkaisee jyrkimmän korkoeron pudotusta. Vesirajaa ei ole kasvatettu eikä terassia sijoitettu veden päälle. Terassirakenne sijoittuu kallion muotokieltä mukailevaksi ja käsitellään maisemaan sopivaksi. Näin kokonaisuus saadaan maisemoitua osaksi kalliopintaa ja väritystä. Myös laituri käsitellään kelon sävyyn. Muutostöillä valittajat pyrkivät yhtenäistämään rantaviivaa naapureiden tonttien kanssa.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

Asiassa on valituksen perusteella ratkaistavana, onko aluehallintoviraston päätös kumottava ja lupa rakennelman pysyttämiseen myönnettävä hakemuksen mukaisesti leveydeltään 28 metrin mittaisena.

Hallinto-oikeus toteaa, että yksistään sillä seikalla, että kiinteistön edustalla oleva vesialue kuuluu kiinteistöön, tai sillä, että muiden lähellä olevien kiinteistöjen rantojen edustalla on jo laitureita, ei ole merkitystä hankkeen luvan myöntämisen edellytysten arvioinnin kannalta.

Rakennelman koko ja näkyvyys huomioon ottaen hankkeesta aiheutuu vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua suurempi yksityisen edun loukkaus. Näin ollen luvan myöntämisen edellytykset on arvioitava aluehallintoviraston päätöksestä ilmenevästi saman pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaisen intressivertailun perusteella. Vesilain mukaisen rakentamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, että hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Hallinto-oikeus toteaa, että lähtökohtaisesti luvan myöntämisen edellytyksiä on arvioitava samalla tavalla riippumatta siitä, haetaanko lupaa vesilain mukaisesti ennen hankkeen toteuttamista vai jälkikäteen.

Hankkeesta saatavana yksityisenä hyötynä on pidettävä sitä, että rakennelma parantaa hakijan mahdollisuutta käyttää kallioista ranta-alueitaan virkistyskäyttöön. Hankkeesta ei ole saatavissa hyötyä yleiselle edulle.

Kartta- ja valokuvatarkastelun perusteella ilmenee, että nyt kysymyksessä oleva rakennelma ylittää naapurikiinteistön [REDACTED] rajan siltä osin, kuin kiinteistön länsireunalla ollut kivipaade on katettu ja arkutettu. Asiakirjoihin ei ole liitetty naapurikiinteistön omistajien suostumusta tai muutakaan kannanottoa hankkeelle. Naapurikiinteistön omistajille on varattu tilaisuus antaa vastine lupahakemuksesta ja valituksesta, mutta vastineita ei ole annettu. Hallinto-oikeus toteaa, että vaikka naapurikiinteistön omistajat, joiden kiinteistörajan yli terassirakennelma on rakennettu, eivät ole ottaneet kantaa hankkeeseen, hallinto-oikeuden on viran puolesta arvioitava myös naapurikiinteistölle yksityisenä haittana koituvat haitat intressivertailussa. Hallinto-oikeus katsoo, että hakemuksen mukaisesta hankkeesta aiheutuu yksityistä haittaa naapurikiinteistölle siltä osin kuin hanke ylittää kiinteistöjen rajan. Lisäksi rakennelman korkeus naapurikiinteistön rannan tuntumassa aiheuttaa naapurikiinteistölle maisemahaittaa ja haittaa rannan virkistyskäytölle.

Hakemuksen mukaisen terassirakennelman ollessa tuntuvasti luonnollista veden- ja maanpintaa korkeammalla ulottuen kiinteistön rantaviivan suuntaisesti kiinteistön koko ranta-alueelle, ja sen erottuessa selvästi ympäristöstä, aiheuttaa se myös salmesta katsottuna maisemallista haittaa, joten hakemuksen mukaisesta hankkeesta aiheutuu tältä osin yleistä haittaa.

Lyhentämällä rakennelmaa siten, että sen rannansuuntainen pituus on noin 15 metriä, osa ranta-alueen länsireunaa jää luonnontilaiseksi, eikä rakennelma ulotu kiinteistöjen rajalla sijaitsevan vanhan kivipaateen yli ja rakennelmasta aiheutuvat haitat vähenevät. Näin toteutettuna hankkeesta saatavaa hyötyä voidaan pitää huomattavana verrattuna siitä yksityiselle ja yleiselle edulle koituviin menetyksiin. Hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintovirasto on intressivertailussa ja valituksenalaisessa päätöksessä annetuissa lupamääräyksissä ottanut huomioon vesilain 2 luvun 7 §:ssä tarkoitetun haittojen minimoinnin periaatteen. Näistä syistä hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintoviraston päätöstä ei ole valituksen johdosta syytä kumota tai muuttaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Vesilaki 2 luku 5 §, 7 §, 3 luku 2 § 1 mom, 2 § 2 mom, 4 § 1 mom, 6 § 1 mom, 7 § 1 ja 7 § 2 mom

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Sipoon kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **24.6.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppinut hallinto-oikeustuomari Pertti Piippo ja asessori Natalia Buddén sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Susanna Lähetkangas.

Esittelijä Maria Ingerström

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu	Mika Ohtonen [REDACTED] oikeudenkäyntimaksu 270 euroa (<i>Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.</i>) Prosessiosoite: VT [REDACTED]
Jäljennös maksutta	Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen Sipoon kunnanhallitus Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue Sipoon kunnan rakennusviranomainen Etelä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>